

vodu iz potoka Gradne može rabiti, odnosno da dosadašnju oblast može i dalje izvršavati. Koncesionirana poraba vode zato i se u porabi motorne snage potoka Gradne s pomoću umjetnog uspona za kretanje samokova i talionika sa tri nadjevna kolesa na posebnom dovodnom kanalu.

Za mješte učiteljstvo. U našoj posljednoj notici pod ovim napisom, gdje smo se zauzeći za naše učiteljstvo, koje je — kako je poznato — ostalo bez povisice u ovim teškim i skupim vremenima, pogrešno je bilo označeno, da je pok. učiteljska udovica Ana Sušnik uživala 600 K, a ima zapravo stajati 400 K mirovine, kako smo se naknadno uvjerili iz odnosnog opć. proračuna. Prema tome bi se naš račun razlikao za 200 K, ali to je tako minimalna svota, da ne treba ni rijeći trošiti za dokazivanje, kako ta svota ne igra baš nikakvu ulogu u općinskom kućanstvu.

Uostalom oblasni je izaslanik, koji jačano dobro poznaje proračun općine i njene stavke, jasno i kategorički izjavio na dotičnoj sjednici, „da se opć. namet ne bi povišao ni za jedan filir“, ako se učiteljstvu votira povišica od 100 K po licu.

Hrv. pjevačkom društvu „Jek“ položio je g. Ivan Budl svotu od 50 K kao član utemeljač.

Dobrovoljnom vatrogascu društvu u Samoboru pristupio je kao utemeljiteljni član gosp. Dragutin Urić sa svotom od 50 K. — Zapovjedništvo mu na ovom čelu najlepše zahvaljuje.

Društvu za poljopravljanje Samobora pristupio je kao član g. Matko Schick, trgovac.

Podjeljivanje vatrogasnog kojnjeg Zaštitnica hrv.-slav. dobrov. vatrogasa u društava podijelila je spremstvu i stobernom trublještu vatrogasnog društva u Samoboru Janku Kompare u znaku službovnu kojnicu. Gosp. Kompare navršio je u društvu kao član 20 godina revne, uspješne i aktivne službe.

U pučku knjižnicu i čitaonici pristupile kao novi članovi Ivan Ivančić, Josipa Brezak, Franjo Šurjak, Franjo Barišić ml., Antun Marvar, Vilim Čolešić, Pavao Tumpa, Ojuro Herceg, Pepica Blačan i Olga Štegt.

Nova razdoblja pučko-ustaljikog područja. Po novom obrabivenom zakonu prestaje se 28. veljače 1913. dosadašnjih 95 pučko-ustaljikih kotarskih zapovjedništava u području kraljevine Ugarske, te Hrvatske i Slavonije pak će se umjesto njih od 1. ožujka 1913. osnovati 32. pučko-ustaljika zapovjedništva.

Ustupljeno tega se u kraljevinama Hrvatskoj i Slavoniji iz dosadašnjeg 82, 83, 87

Svi su ovi bili prijateljski spominjani, da stvar stvrdi, ali budući da to nije došlo učinili, zaključuju magistrat: „... kajti potočni vlasti u takovoj pogreški naiđe, nije vredan u sudu biti, doklem se ne opere i nečeli, nije iz službe suspendirati, tako dugo odrediti je, doklem se ne legitimiraju, račune predaju i očitate, tako občinske zadužnosti sebe vredne ne potaknju.“

Bira se odmah i drugi fišku Šuti koji ima „rečene fraktske akcie kaj berže podignuti i pravdu kaj predi bude moguće dobiti.“

Prije potpisao ove tečije optužbe i zaključka savršuje zaplenik: „Ov. dokonček, po magistratušu stvrdi i mala občina potvrdi i val potpiski svojemi objaćali jesu.“

I sada dolazi 26 potpisa, iz kojih se razdvaja, da tri županije ne smedote čitati ni pisati, pa dodate „kril“; tako tako i 4 adleksa postoliće sa istom pogodnošću.

Cet deme molde kaznije, kako je ta poratice ispolila, ali okolnosti, da je bio u posljednoj sjednici prije restavracije magistrata iznesena ova optužba, dođe nam nešto malo — istornog manevra!

B. T.

I 89. pučko-ustaljikog kot. zapovjedništva osnova od 1. ožujka 1913. jedno zapovjedništvo pod nazivom „kr. ug. sisacko 27. pučko ustaško zapovjedništvo“ za sjedištem u Sisku.

Prema ovome preustrojstvu ima se oblasna pučko-ustaška očeviđnost ispraviti te se svi podnesci i dopisi, počevši od 1. o. m. imaju upravljati na novo osnovano zapovjedništvo u Sisku.

Zimska gospodarska škola. U Jasici zaključena je prošle nedjelje treća ovo-godišnja zimska gospodarska škola, koju je polazilo 57 prigodnih i 38 stalnih studenata što iz Jasice, a što iz kotara. Nekoju su morali i više kilometara provaliti, da dođiju u gospodarsku školu, a svi su to rado činili. Između ostalih, redavača bilježimo da je ondje držao predavanja i naš gospodarski izvjestitelj g. Pavao Cesar. Kod ove škole opet je potvrđeno stari iskustvo, da se nijedna popularna gospodarska obuka ne može tako priljubiti mjesnim prilikama kao obuka u zimskim gospodarskim školama.

Ne bi li se gospodarska zimska škola mogla osnovati do godine i u Samoboru. Za naš kraj bila bi od velike vrijednosti, a polazak bi bio jamačno povoljan, jer su sve dosadašnje zimske škole dokazale, da narod čeka, da ga se zgodno na način povede na put gospodarskog napretka.

Ispit analfabeti. Zimski analfabeti-ski tečaj na pučkoj školi u Podvrhu-Samoboru završen je ispitom održanim dne 27. veljače poslijepodne.

Od 30 upisanih polaznika (15 djet. i 15 djev.) svršilo je ovaj tečaj 5 s veoma dobrim, 18 s dobrim i 4 s dovoljnim uspehom, dok su 3 radi slaba polaska ostala neispitana. Istoči su povjerenstveno priznavači g.: Fr. Forko dekan i župnik, I. Stančić, vjeroučitelj, Jos. Simončić, načelnik i L. Jenko, mjesni škol. nadzornik. Izaslanik kr. kot. oblasti bio je službeno zapriječen. Kao gosti počastile ispit svojom naznačnošću gg. dr. R. pl. Horvat, kr. kot. sudac, Stj. Vuković trg. bilježnik i E. Košak, vlasnik tiskare i papirnice. Povjerenstvo i naznačni gosti se s počućenim rezultatima potpuno zadovoljili. Na licima mlađadi zrcalila se vesela neka uzbudjenost i dubok dojam s naznačnosti toliko odličnih lica, koja njihov mar i rad priznavaju. A očito gasuti bili su mlađi abecedarci s pažnjom, što su je ti odlični njima djelotvorno iskazali, jer gotovo svaki je došao s malim spomenadrom. Tako je pog. gosp. kot. sudac dr. Horvat darovao 10 K. poglavarsku opć. Podvrh, u komada negrađnih knjiga, a gg. Vuković, Simončić, Košak i Jenko svaki po jedan vrlo ukrasni molitvenik, od kojih se elegantnom opremom osobito ističe onaj g. Vukovića.

Darom g. žuca doživotno će se zadržati u Svetozorijanskom društvo mlađadi Janka Balčić iz Starog Dola. Isto tako će se u ovo društvo zadržati darom g. Ivana Kosdelice od 20 K Martin Reletar i Marija Reletar iz Vratnika.

Konačno se kao radosna pojava konstatuje, da su frekventanti ovoga analfabetiškoga tečaja prvi pismeni podimadak gorake naših sela Starog Dola i Vratnika, a da spomenutih prijatelja narodes prosvjete pretrčio je trajni i ut prvoj hrvatskoj knjizi u širomaku knjiga Čestitog našeg „gorjena“. Uzduž stoga kvala gg. dobrovorima a imenadarene mlađadi. U svijetli njihov primjer ugledali se i drugi sestrice, što ne osjećaju bremsena „rečište vremena“.

M. Katić, voditelj tečaja.

† Ana Novak, učenica IV. godišnje pučke škole, umrla je ovđje 25. veljače, te je sahranjena u Četvrtak prije podne na ovdješnjem župnom groblju. K vječnom počinku optužile je suncenicu i suncenicu s učiteljskim zborom, bratovštinu sv. Filipa, te vise općinstva. — Dula joj se raja načela.

Dosvete na člananje Trgovinu. Očitno dosvojili podijelila je kr. kotarska oblast Josipu i Belli Komleinu za Trgovinu mješovitom robom (prije M. Skarek); te Matku Schicku za Trgovinu Štijeznu robe (prije M. Anger).

Potpore obiteljima pričuvnika. Usljed naredbe ministarstva za zemaljsku odbranu u Budim-Pešti od 17. veljače ove godine broj 2702 prs. 24—1913. imaju se popisati i potporom nadariti bez uzdržavatelja ostali obiteljski članovi na iznimno djelatno službovanje u godini 1912. i 1913. pozvane, odnosno pridržane pričuvne momčadi vojske, ratne mornarice i domobranstva.

U svrhu toga popisa imaju se na popisu ovlađene osobe prijaviti kod poglavarskog do 10. ožujka.

Molbe za potporu mogu se predati i pisano. Obiteljske iskaznice, radničke knjige, vjenčane i kršne listove imat će branke sa sobom ponjeti.

Odgoda poreza na zakona. Zajednički ministar finacija dr. Teleszy predložio je u ponedjeljak zajedničkom saboru zakonsku osnovu o odgođi uvodjenja nekih ustanova zakonskih članaka VII., VIII., IX., X.: 1909., kao i zakonskog članka II.: 1912. Prema §. 1. zakonske osnove odgadja se izvršenje ovih zakona do daljnje odluke zakonodavstva. Mjesto njih ostaju na snazi starije ustanove, koje su ovim zakonima bile izmijenjene. Po §. 3. ostaje tečivarina III. razreda, kako je odmjeren za godinu 1912. na snazi i za god 1913. Po §. 5. djelovat će ovaj zakon povratnom snagom od 1. siječnja god. 1913.

U obrazloženju osnove kaže se, da odgadjaju porezni zakoni s gledišta državnog kućanstva ne može biti prigovora, jer će prihodi po stariim zakonima biti povoljniji. To olakšava pokriće vojničkih izdataka, koji su porasli zbog nestigurnosti međunarodnog političkog položaja.

Samoborska općina i njeni ubogari. Kako je poznato, samoborska općina ima prilično mnogo ubogara i nemocnika, koje mora da podupire. Nema sjednici, na koju ne dolaze nove mnlbe za stalnu potporu i to svagda u znatnijem broju. Sada općina plaća za ubogare, koji se nalaze u Samoboru, mjesечно 251 K 20 fil., a za one, koji nastavaju izvan Samobora, 17 K. Prema tome plaća općina za svoje ubogare mjesечно 238 K 20 fil., što čini na godinu 2858 K 40 fil.

Važnije ustanove zakona o vinu. Opć. poglavarskstvo u Podvrhu izdalo je stampane oglase za svoje područno pučanstvo, u kojima se ukratko navode sve važnije ustanove novog zakona o vinu. Ove upute dobro će doći opć. marima, jer je još uvek velik broj vinogradara, koji se ne znaju snaci, kad treba uporaviti koju ustanovu i čega im se valja držati.

Sjednica općine Sv. Martin. Proslig ponedjeljka održana je sjednica opć. zastupstva u Sv. Martinu. Na svoj je sjednici zaključeno:

1. da opć. odbor učini utok na zemljištu protiv odiške kr. Eupanjske oblasti gledajući općinskog novca.

2. da opć. poglavarskstvo ima sastaviti tačan likaz svih visečih opć. dogovora, te ga predložiti do buduće sjednice opć. zastupstva, da se može stvoriti zaključak, na koji će se način opisati i i dugovi.

Načegda. Jvana Jastrešića, 21 g. star, radnika u tvornici Stupove u Grgurini, određivao je 19. pr. m. na maloj kraškoj pili Stupove, kad mu se ujedarec podmatao radac i kašiprot lijeve ruke na pilu. Jastrešić je zadonio osjećje, koje niješi teže koraviti, ali će biti neupozoren neko vrijeme za rad.

Štampana članak načegda. Na tjedni sajam, 22. veljače, dođeštan je 100 kom. štampane, članak načegda. Na taj sajam je predana 63 komada.

Održavaju joj posjedova. Rose Impre se prijavljava u Blatu, opć. Stupov, naslovna je posjedova na plot, da se oslije na projektom bancu, kad dođe Polona Impre, te joj odnos pištu sa zahonom. Prijava je učinjena kod suda, da riješi ovi stvar. Između Rose i Polona.

Ovrdijen općinski „čoktor“. Vec je bio javljen, kako se Ivan Novak ml. u

Podgradju bavi naveliko „lječničkom“ praksom bilježeći u svoju knjigu pacijente, dijagnozu i plaćene račune za recepte i lječničke vizite. Tu knjigu zaplijenile mu oružnici a tako i svu njegovu apoteku.

Sve je to bilo u četvrtak predočeno optuženom doktoru kod suda na glavnoj rapspravi koju je vodio sudski pristav g. Dušan Helbet. No doktor je sve poricao; sve je to on bilježio od šale i navade, a nije nikoga lječio! A ima u toj knjizi baš svake vrste bolesti, koje je Novosel „uspjekno“ lječio. Tako: plućni katar, „magen-katar“, živčana i grčevna padavica, reumatičnost jedne kori, avrab, drhtanje krvi, traon, izmučena krv i štola još drugoga.

Nadrilječnik sudjen je radi svoga zatvora, što ga već dobro dugo tijera, na dva mjeseca zatvora.

Kradja u Rakitju. Upravitelj vlastelinstva u Rakitju, Kario Karpati, prijavila, da je u noći od 18. na 19. pr. m. ukradena na štetu istog vlastelinstva jedna konjska orma, vrijedna 50 K, čizme vrijedne 10 K i 1 gunj u vrijednosti od 6 K. Ove su se stvari nazajile ispod suđe na dvorištu. Slučaj je prijavljen kotarskomu судu, a izvidnici za počinateljem ostali bezuspjeli.

Kradja rublja. Na prijavu posjedača Franje Budija ml., poduzeo je trg. redarstvo prometačnu kod Dore Belak iz Četina, bivše služavke kod F. Budija, te je pronašlo dva komada rublja za koje navodi Dora Belak, da ih nije ukrala, nego dobila od jedne druge žene. Prijava se sudu.

Skrijet. Kako saznajemo pojavilo se više slučajeva skrijeti u Kerestincu, te veći broj u Blatu, opć. Stupnik. Poprimljene su zdravstveno-redarstvene mjeri, da se bolest ne raširi.

Umrli u Samoboru od 23. veljače do 2. ožujka.

Noršić Ana, učenica pučke škole, 11 g., Gornji kraj br. 48, od upale mozgovnih opni.

Marvogojsvena i mljekarska udruga u Stupniku.

Kako nam javljuju, misao, da se osnove marvogojsvena i mljekarska udruga u Stupniku poprima sve konkretnije forme, pa nije valjda daleko vrijeme, kad će se moći da privede u život, na korist tamošnjega putanstva. Ova udruga ima da se osnove u kruži Stupničke zemljane zajednice, koja danas imade invika oko 3 milijuna kruna. Od prodaje drva Isletića bi zemljana zajednica ravno 100.000 K, a ovo bi bila temeljna glavnica, kojom bi se osnovala Marvogojsvena i mljekarska udruga i to tako, da bi se taj novac uzajmo članovima zemljane zajednice za nabavu blaga čiste simečitštine poslužio. Da bude zemljana zajednica sigurna za posjedenu svetu osnati bi blago tako dugo vježnjem temeljnim zakonom i 5% kamata. Nečini se da se budi da što dalje, da tako članovi ne dođe previše ovih raspolaživa. Članom Marvogojsvene udruge mogli bi biti bili i oni Štefan, koji nijesu članovi zemljane zajednice, ali danas, — pod uslovima, kako bi im osvojio određeno.

Tako bi zemljana zajednica, osim da za tvoj novac budi vježnjom raspore,

zasnova jednu opću korisnu instituciju, a opet bi za svoj uzajmljeni novac imala potpunu sigurnost, te ga ukamati posve povoljno za 5 postotaka.

Ovu je misao, da se marvogojsvena udruga zasnuje s pomoću zemljane zajednice potakao pred dulje vremena žup. tajnik g. Spigelski stupivši u dodir s vidjenjim članovima same zajednice. No stvar tada nije našla na dovoljan odziv makar je i nadala razumjevanja. Ali je kasnije nastupio jedan odlučni moment. Žitelji Domovići na glasu marvogojsci — prodaje nedavno svoga blaga za 5000 K!

Ovo — što vlastitim očima vidjelo — tako je djelovalo, te se članovi zem. zajednice zaključile, da misao nisu ozbiljno u pretresu. I tako imada sada pouzdane nade, da će Stupnik doći do marvogojsvene i mljekarske udruge. Ne treba ni rječi trošiti za dokaz, kako je baš Stupnik za svojim položajem i za bluznom glavnom gradu i željezničkim stanicama upravo stvoren za ekonomsku upotrebu ove vrste.

Gospodarstvo.

Gospodarstvo u samoborskem ketalu god. 1912.

(Nastavak).

Tamanjenje grabežljive zvjeri, zareznika i gamadi te gospodarstvu škodljivih drača i korova izvedeno je po lovozakupnicima surijeljanjem i truvanjem, te ih sve vise nestaje. — U okolini se Grdanjci pojavlje su se našle u većem broju, koje su zadavale dostra urige tančinjem putanstvu, budući da je perau mališeu u grabežljivaca stradavaš. — Utajnjene su shodne odredbe. — Osnovica ili drugih štetnih zareznika nije bilo u većem broju.

Krvavog ulanca na jabukama izuzev neznačne slučajevi, nije bilo. — Istu tako nije opaženo većih šteta od pojaskih mlačeva, Medju sječenjem, posla se manje viline kosti. Razlog jej: točec. složen, sirogo, pa je često sjećenja, pa su i trujiči trgovaca radi toga propusna kašnjenja.

Potok Gradina, koji desno nabavlja te poplavi mjesto Samobor i obliku reguliran je od sebe Rude do Samobora. — Očekuje se da će se gradnja u ovom dijelu kojim protiče trgoviste Samobor, u tečaju je rasprava o doprismu za cijelopovršinskim.

Pitanje regulacije jednoga dijela potoka „Jabučnjak“ u općini Podvra postignuto je ove godine po samim interesantima, te se predmet nalazi u tečaju.

U općini Sv. Martin očekuje je do kraja potok „Koničica.“

Pojasni i vicinalni putevi uređivani su koje po samim upravnim općinama, a koje po željezničkim davanjem tehnički i vremenskih mesta su posevna.

Putevi dolazi su obično na dali potopak gdje doprinosi po mogućnosti u dobroj stanju evakuirati same klije u godini 1912.

Vinogradarstvo je u ovom ketalu najvažnije gospodarstvo. — Reguliranje vinograda provodeno je do kraja. — No opala se, da će se morati za koju godinu izmjenjivati one leće, koje je pred okrećenjem postalo nezadovoljstvo, jer to nije moglo propasti. — Ponašaju se oni kao po-

diga američka loza Riparia portalis i Riparia sauvage, a Rupestris Monticola sad i se takodje sve više.

Što se tiče kvalitete proizvedenoga vina u godini 1912. moramo registrovati žalosnu činjenicu, da je ova ispod srednje ruke. — Ono, što je ostalo poštedjeno od proljetnih mrazova uslijed sitnih jesenskih kiša nije moglo dozoriti, pa je uslijed toga i vino kiselo. — Kroz tu okolnost nanesena je pučanstvu, koje se bavi vinogradarstvom, značna materijalna šteta stiže više, što je vinogradarstvo u ovom eminentno vinorodnom kraju na glavljije vrelo privrede. — Unatoč toga je cijena vina ostala povoljna za producente.

Ratarstvo napreduje postepeno. — Glavno sije se kukuruz, a manje pšenica, rai, ječam i hirja. Da moderna ratila nijesu još dovoljno prodrija među ratarški puk kriva je konzervativnost seljaka. Mnogo će u pogledu koristiti, što pojedina gospodarska društva daju redom na uporabu svojim članovima društvene strojeve, čime će seljak praktično upoznati veliku vrijednost modernih gospodarskih strojeva.

Za podignuće gospodarstva u općini Sv. Martin jamačno će imati uspjeha pokrenuti osnivanje uzor-gospodarstva kod srednjeg vrio marijivog gospodara Josipa Korenčića.

Pomažanje radnih sila i ovdje ostavlja teških tragova. —

(Svrljig će se).

Odgovorni urednik: dr. Mijo Juratević.

Počinjanje radnih sila i ovdje ostavlja teških tragova.

OGLAS.

Potpuno poglavarsko časti se ovime javiti, da je potekao od Nove godine preuzeo ravo i prodaju potrošnog.

Samodorskog pijeska

u svoju vlastitu režiju.

Vranoča našega pijeska općenito je priznata, te je poznato, da mu u kakvoći i ljepoti ne ima na daleko prema. Služi kao izvršno posipalo za ceste, puteve, streljala i parkove, te se kraj sve svoje osobite fineće ni pod uplivom vlage ne pretvara u blato.

Posebna bitana vrsta služi u gradjevne svrhe, te se uslijed većega sadržaja vapna osobito preporučuje za pravljenje žbuke (morta) kod čega omogućuje znatnu prisrednju na vapnu.

Za izvajanje modernih grubo ili poluglatko obložanih i neobodljivih fasada, naš je pijesak neophodno potreban, te se ne može zamjeniti s nijednim drugim pijeskom niti inim materijalom bez utroba na ljepoti i trajnosti fasade.

Da su sva spomenuta svojstva doista i prisutna, dokazuju mnoge narodne smogučnosti građova i općina pojedinih vlastelinstava i vlasnika, te skoro svih zagrebačkih gradjenskih poduzeća, kojima je naš pijesak uvijek slatio na potpuno zadovoljstvo.

Cijene za pijeska, postavljene na Beliščici posjedu Zagreb (lokacija Beliščica Samobor-Zagreb) sljedeće:

Slvi pijesak 1 vagon (3 tona)	K 22—
• • 2 vagona (6 tona)	• 35—
Bijeli • 1 vagon (3 tona)	• 25—
• • 2 vagona (6 tona)	• 40—

Ovo su minimalne cijene, uz koje samo općina trgovista Samobor, kao vlasnica pijeskanice može povezati dobitnik, pa molimo interesante da nas svojim cijenama upoznaju.

Osim tih cijena, koja određuju narudžbi, imajući se unaprijed ovom poglavarsku priopštit, može se ne narudžiti određeni obavijet.

Poglavarsko mjesto i hr. trg. Samobor.

4 filira

Najbolji cigaretni papir sadašnjosti je

„GOLUB“

Istinski hrvatski proizvod.

Dobije se sveda. — Steći samo 4 filira.

Prva hrv. tvornica cigaretnog papira u Zagrebu.

4 filira

4 filira

„GOLUB“

Zdravju neštredljivo.

Dobije se sveda. — Steći samo 4 filira.

Prva hrv. tvornica cigaretnog papira u Zagrebu.

4 filira

